

Modül (öneri) No	158
Öğrenme Alanı (Temel Konu)	İsm-i Kuddüs
Modül(Alt konu)	Kâinattaki Fıtrî Temizlik
Amaçlar	Kuddüs isminin kanianattaki tecellilerini kavrar. Kuddüs isminin insana yüklediği vazifeleri kavrar.
Süre	40 dk.
Seviye	Orta Seviye
Yöntem ve Teknik Etkinlik	Beyin fırtınası, Kişileştirme, Öz Değerlendirme
Materyal ve Teknoloji	Kalem, Kağıt
İşleniş/Öğrenme-öğretme süreci	Etkinlik-1 BEYİN FIRTINASI ✓ Bir grup insanın kısa zamanda, bir probleme çözüm getirmek ve karar vermek amacıyla hayal güçlerini ve üretici fikirlerle çözüm üretmeleridir. Beyin fırtınası hem bir problem çözme yolu hem de bir tartışma çeşididir. Bu nedenle problem çözme ve yaratıcı düşünme becerisi gerektirir. ✓ Dikkat edilecekler: ✓ Beyin fırtınası oturumlarına izleyici alınmamalıdır. ✓ Süreç herhangi bir kayıt cihazına kayıt edilmemelidir. ✓ Fikirler söylendiği sırada eleştirilmemeli, alay edilmemeli, değerlendirme ve yönlendirme yapılmamalıdır. ✓ Ancak görüşlerin toplanması tamamlandıktan sonra değerlendirme yapılmalıdır. ✓ Değerlendirmeyi beraber yapmalı. ✓ Serbest, rahat ve demokratik bir ortam olmalıdır. ✓ Her türlü ilginç ve farklı fikirlerin ifade edilmesine izin verilmelidir. (üretilen görüş niceliği önemlidir). ✓ Öğretmen kendi fikirlerini de söyleyerek katılımcıları (öğrencileri) yüreklendirmeli. ✓ Uygulanması: ✓ Lider (öğretmen) tarafından önce problem sunulur ve bu problem yazılır/ifade edilir. ✓ Uygulamayı başlatırken, düşünceyi özgün, ilgi çekici ve dikkat toplayıcı bir şekilde sunmak üzere etkinlik, “ters beyin fırtınası” şeklinde de gerçekleştirilebilir. ✓ Örneğin, süreç “Trafik kazaları nasıl çoğaltılabilir?” şeklinde de tasarlanabilir. Öğrencilerden, kendilerine tanınan kısa süre içinde (bu süre esnek olmalı) görüşlerini belirtmeleri istenir ve bu görüşler ayırt edilmeksizin tahtaya yazılır. ✓ Süre bitince tahtaya yazılan fikirleri öğretmen, sınıfla beraber analiz edip değerlendirmeye alır (benzer fikirler birleştirilerek numaralandırılır, sıraya konular ve gruplandırılır). ✓ Ve ortak bir sonuç çıkarılır (en etkili fikir veya çözüm yolu belirlenir). Örnek:

	✓ Öğrencilerden tahtada daire içindeki “temizlik” kelimesi ile ilgili akıllarına gelen kavramları söylemeleri istenir. ✓ Öğretmen, öğrencilerin söyledikleri ayırt edilmeden dairenin etrafına yazar. ✓ Tüm öğrencilerin katılımı teşvik edilir. ✓ Söylenen kavramlar bittikten sonra, ortak noktalarına göre kategoriler altında gruplandırılır. Örneğin; “Kainatta temizlik nasıl yapılıyor?”, “Çevremizdeki kirliliğin sebepleri nelerdir?” vb. ✓ Öğrencilerden tahtaya yazılan kelimelerden yararlanarak bir “iman” tanımı yapmaları ve yazmaları istenir. ✓ Öğrencilere tanımları okutulur. ✓ Hep birlikte ortak “Kainatta temizlik” tanımı oluşturulur ve kaydedilir/yazılır. Etkinlik-2 ✓ Kavramları ferdin hayatına mal etmesi gerektiği kazanım ve konularda kullanılabilir. ✓ Örnek: ✓ “Kuddüs”, “tanzif”, “nezafet”, “paklık” “ufunetli” kavramları tahtaya listelenir. ✓ Öğrencilere “kişileştirme” etkinliği açıklanır. ("Ben temizliğim. İnsanlar beni uygulandığında mutlu olurlar. Misafir geleceği zaman özenli bir şekilde yapıyorum...") ✓ Verilen kavramlarla ilgili bilgileri sanki kendilerini anlatıyorlarmış gibi yazmaları istenir. ✓ Her kavram isteyen öğrenciler tarafından tahtada canlandırılır.
Ölçme ve Değerlendirme	Etkinlik-3 ✓ Ferdin ilgili konu ve kazanımdan kendine bir pay çıkarması mümkün ve gerekli olanlarda etkili olarak kullanılır. ✓ Örnek: ✓ Öğrenciler 2’şerli gruplara ayrılır. ✓ Öğrencilerden metine bakarak kainattaki nezafet, ismi Kuddüs isminin tecellilerinin örneklerini listelemeleri (10 madde) istenir. ✓ Öğrenciler maddeleri defterlerine alt alta yazarlar. Maddelerin yanına 5 sütun çizilir. Sütunların başına; her zaman (5), genellikle (4), bazen (3), nadiren (2), hiçbir zaman (1) şeklinde derecelendirme etiketleri yazılır. ✓ Her öğrenci her madde için ayrı ayrı kendisini değerlendirir ve kendisine puan verir. ✓ Daha sonra öğrenciler puanlarını hesaplarlar. ✓ Öğrencilere puanları sorulur ve eksikleri üzerine değerlendirmeler yapılır.
İlişkili Metinler	بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ¹ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْمَاهِدُونَ² ayetin bir nüktesi ve bir İsm-i A’zam’ın altı nurundan bir nuru olan Kuddüs isminin bir cilvesi, Şaban-ı Şerifin ahirinde, Eskişehir Hapishanesinde bana görüldü. Hem mevcudiyet-i ilahiyeyi kemal-i zuhurla, hem vahdet-i Rabbaniyeyi kemal-i vuzuhla gösterdi. Şöyle ki gördüm: Bu kainat ve küre-i arz, daim işler ve büyük bir fabrika ve her vakit dolar

¹ Rahman ve Rahîm olan Allah’ın adıyla.

² Yeri de döşeyip düzenledik. Biz ne güzel döşeyiciyiz. (Zariyat Suresi: 48)

boşalır bir han, bir misafirhanedir. Halbuki böyle işlek fabrikalar, hanlar ve misafirhaneler müzahrefatla, enkazlarla, süprüntülerle çok kirleniyorlar, bulaşık oluyorlar ve ufunetli maddeler her tarafında teraküm ediyorlar. Eğer pekçok dikkatle bakılmazsa ve tanzif edilmezse ve süpürölüp temizlenmezse, içinde durulmaz; insan onda boğulur. Halbuki bu fabrika-i kainat ve misafirhane-i arz o derece pak, temiz ve naziftir ve o kadar kirsiz ve bulaşıksızdır ve ufunetsizdir ki, bir lüzumsuz şey ve bir menfaatsiz madde ve tesadüfi kir bulunmaz, Zahirî bulunsa da, çabuk bir istihale makinesine atılır, temizlenir.

Demek bu fabrikaya bakan Zat, çok iyi bakıyor. Ve bu fabrikanın öyle tanzifçi bir Sahibi var ki, o koca fabrikayı ve o büyük sarayı küçük bir oda gibi süpürtür, temizler, tanzim ve tanzif eder. Ve o pek büyük fabrikanın büyüklüğü nisbetinde muzahrafatı ve enkazından kalma kirli maddeleri, süprüntüleri bulunmuyor. Belki büyüklüğü nispetinde temizliğine ve nezafetine dikkat ediliyor.

Bir insan, bir ayda yıkanmazsa ve küçük odasını süpürmezse çok kirlenir, pislenir. Demek bu saray-ı âlemdeki paklık, sâfilik, nuranîlik, temizlik, mütemadiyen hikmetli bir tanziften, bir dikkatli tathirden ileri geliyor. Ve eğer o daimî tathir ve süpürmek ve dikkatle bakmak olmasaydı, bir senede bütün hayvanların yüz bin milletleri arzın yüzünde boğulacaklardı. Ve semâvâtın fezasında tahribe ve mevte mazhar olan kürelerin ve peyklerin, belki yıldızların enkazları, başımızı ve diğer hayvânâtın başlarını, belki küre-i arzın başını, belki dünyamızın başını kıracaklardı, dağlar büyüklüğündeki taşları başımıza yağdıracaklardı. Ve bizi bu vatan-ı dünyevîmizden kaçıracaklardı. Halbuki, eskiden beri o yukarı âlemlerdeki tahrip ve tamirden, medar-ı ibret olarak, yalnız birkaç semâvî taşlar düşmüşse de, hiç kimsenin başını kırmamış.

Hem zeminin yüzünde her sene mevt ve hayatın değişimleri ve dönüşmeleri yüzünden, yüz binler hayvânât milletlerinin cenazeleri ve iki yüz bin nebâtâtın taifelerinin enkazları, berr ve bahrin yüzlerini fevkalâde öyle kirliteceklerdi ki, zîşuur, o yüzleri değil sevmek, âşık olmak, belki öyle çirkinlikten nefret edip mevte ve ademe kaçacaklardı.

Bir kuş kolayca kanatlarını ve bir kâtip rahatça sayfalarını temizlediği gibi, bu tayyare-i arzın ve bu tuyur-u semâviyenin kanatları ve bu kitab-ı kâinatın sayfaları da öylece temizleniyor, güzelleşiyor ki, âhiretin hadsiz güzelliğini görmeyen ve imanla düşünmeyen insanlar, dünyanın bu temizliğine, bu güzelliğine âşık olurlar, perestîş ederler.

Demek bu saray-ı âlem ve bu fabrika-i kâinat, ism-i Kuddûs'un bir cilve-i âzamına mazhardır ki, o tanzif-i kudsîden gelen emirleri, değil yalnız denizlerin âkilü'l-lâhm tanzifatçıları ve karaların kartalları, belki kurtlar ve karıncalar gibi, cenazeleri toplayan sıhhiye memurları dahi dinliyorlar. Belki o kudsî evâmîr-i tanzifiyeyi, bedende cereyan eden kandaki küreyvât-ı hamrâ ve beyzâ dahi dinleyip bedeninin hüceyrâtında tanzifat yaptıkları gibi, nefes dahi o kanı tasfiye eder, temizler.

Ve o emri, gözkapakları gözleri temizlemek ve sinekler kanatlarını süpürmek için dinledikleri gibi, koca hava ve bulut dahi dinler. Hava, zeminin sathına, yüzüne konan toz toprak süprüntülere üfler, tanzif eder. Bulut süngerî, zemin bahçesine su serper, toz toprağı yatıştırır. Sonra, gökyüzünü çok zaman kirliletmemek için, çabuk süprüntülerini toplayıp kemâl-i intizamla çekilir, gizlenir. Göğün güzel yüzünü ve gözünü, silinmiş ve süpürölmüş, parıl parıl parlar gösteriyor.

Ve o evâmîr-i tanzifiyeyi, yıldızlar, unsurlar, madenler, nebatlar dinledikleri gibi, bütün zerreler dahi dinliyorlar ki, hayretengiz tahavvülât fırtınaları içinde o zerreler nezafete dikkat ediyorlar. Bir yerde lüzumsuz toplanmıyorlar, kalabalık etmiyorlar. Mülevves olsalar çabuk temizleniyorlar.

	En temiz ve en nazif ve en parlak ve en pâk vaziyetleri, en güzel, en sâfi, en lâtif suretleri almak için, bir dest-i hikmet tarafından sevk olunuyorlar. İşte bu tek fiil, yani, birtek hakikat olan tanzif, ism-i Kuddûs gibi bir İsm-i Âzamdan, kâinatın daire-i âzamında görünen bir cilve-i âzamdır ki, doğrudan doğruya mevcudiyet-i Rabbâniyeyi ve vahdâniyet-i İlâhiyeyi, Esmâ-i Hüsnâsıyla beraber, güneş gibi, geniş ve dürbün gibi olan gözlere gösterir. ... Evet, kâinat sarayını ter temiz tutan bu ulvî, umumî tanzif, elbette ism-i Kuddûsün cilvesi ve muktezasıdır. Evet, nasıl ki bütün mahlûkatın tesbihatları ism-i Kuddûs'e bakar; öyle de, bütün nezafetlerini de Kuddûs ismi ister. ^{HÂŞİYE} Nezafetin bu kudsî intisabındandır ki, ³ الْإِيمَانُ مِنَ النَّظَافَةِ hadisi, nezafeti imanın nurundan saymış ve ⁴ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ âyeti dahi, tahareti muhabbet-i İlâhiyenin bir medarı göstermiş. (Lem'alar, Yeni Asya Neşriyat, İstanbul-2025, s. 596-600) *** ⁵ سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ⁶ وَأَخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ
--	--

HÂŞİYE: Kötü hasletler, batıl itikadlar, günahlar, bid'alar, manevi kirlerden olduklarını unutmamalıyız.

³ Temizlik imandandır. (Pek çok rivayetten bazıları: Tirmizî, Daavat: 86; Müslim, Taharet: 1; Darimî, Vudû: 2; Müsned, 5: 342, 344; Keşfü'l-Hafa, 291)

⁴ Muhakkak ki Allah çok tevbe edenleri ve temiz olanları sever. (Bakara Suresi: 222.)

⁵ Seni her türlü noksandan tenzih ederiz. Senin bize öğrettiğinden başka bizim hiçbir bilgimiz yoktur. Sen herşeyi hakkıyla bilir, her işi hikmetle yaparsın (Bakara Suresi: 32.)

⁶ Duaları şu sözlerle sona erer: "Ezelden ebede kadar her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet, Âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur" (Yunus Suresi: 10.)